

ת"פ 2540/02/16 - מדינת ישראל נגד ביוגרין אנרגיה זמינה בע"מ, זיו קופר, זיו אוחנה, העוגן אגודה שיתופית חקלאית בע"מ, אריאל אבני, חגי כהן

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"פ 2540-02-16 מדינת ישראל נ' ביוגרין אנרגיה זמינה בע"מ ואח' תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני
מאשימה
נגד
נאשמים

1. ביוגרין אנרגיה זמינה בע"מ
2. זיו קופר
3. זיו אוחנה
4. העוגן אגודה שיתופית חקלאית בע"מ
5. אריאל אבני
6. חגי כהן

החלטה בעניינם של נאשמים 1-2

בפני בקשה לביטול כתב האישום מטעם הנאשמים 1-2 (להלן - "הנאשמים") בטענות של "כבר הורשעתי" על פי סעיף 149(5) והגנה מן הצדק על פי סעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן - "החוק").

רקע

1. הנאשמת 1 הנה חברה פרטית הרשומה כדין בישראל. במועדים הרלוונטיים לכתב האישום עסקה במחזור אשפה וגזם, ניפוי שבבי עץ ואריזתם, טיפול בקומפוסט ותערובות, שתילתם ואריזתם ומחזור עץ.
2. הנאשם 2 היה בתקופה הרלוונטית לכתב האישום מנכ"ל הנאשמת 1.
3. כנגד הנאשמים הוגש כתב אישום בתיק זה ביום 01.02.16, אשר תוקן ביום 28.09.16. בכתב אישום זה הואשמו גם מנהל התפעול של הנאשמת 1 וכן העוגן- אגודה שיתופית חקלאית בע"מ ושני נושאי משרה בה.

העובדות שאינן שנויות במחלוקת

4. כתב האישום שבפני מייחס לנאשמים עבירות על סמך סיורים שנערכו על ידי פקח המועצה האזורית עמק חפר והמשרד להגנת הסביבה החל מינואר 2012 ועד 5.11.15.

בגין המעשים המתוארים בכתב האישום יוחסה לכל הנאשמים עבירה של השלכת פסולת ולכלוך ברשות הרבים. לנאשמים 1, 2, 3 יוחסו גם עבירות של ניהול עסק טעון רישוי ללא רישיון עסק כדין והפעלת תחנת מעבר לפסולת ללא התשתיות והדרישות הקבועות בדין.

5. עובר להליכים בתיק זה הוגש כתב אישום ביום 17.04.13 כנגד הנאשמת 1 ואחרים בבית משפט השלום בנתניה ברע"ס 27620-04-13 **מדינת ישראל נגד לאורקס בע"מ ואח'** (להלן: "**ההליך הקודם**").

על פי כתב האישום החל מינואר 2012 ועד למועד הגשת כתב האישום הנאשמים ניהלו עסק הטעון רישוי ללא רישוי כדין ובכך ביצעו עבירות לפי סעיפים 4, 14, 15, 16 ו-17 לחוק רישוי עסקים, תשכ"ח - 1968 ופריטים 5.1 א'-ג' לצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), תשנ"ה - 1995.

ביום 20.10.13 הורשעה הנאשמת 1, על פי הודאתה, במיוחס לה וביום 9.10.16 נגזר דינה במסגרת הסדר טיעון אליו הגיעו הצדדים, והושתו עליה קנס בסך ₪50,000, התחייבות בסך 100,000 ₪ להימנע מביצוע העבירה בה הורשעה וצו סגירה מידי לעסק.

טענות הצדדים

6. בבקשה עתר ב"כ הנאשמים לביטול כתב האישום כנגד הנאשמים, מאחר שהנאשמת 1 נתנה את הדין במסגרת ההליך הקודם בגין התקופה שמחודש ינואר 2012. באשר לנאשם 2, הרי שכנושא משרה אצל הנאשמת 1, משזו הועמדה לדין והורשעה בגין אותה תקופה, נשמת הבסיס להעמדתו לדין של נאשם 2. לחלופין, טען, כי הנאשם 2 חתם על ההתחייבות שהושתה על הנאשמת 1 בהליך הקודם ועל כן יש לראות בו כמי שעמד בסיכון להעמדה לדין בהליך הקודם.

עוד טען ב"כ הנאשמים, כי יש לבטל את כתב האישום גם מן הטעם של הגנה מן הצדק, מאחר שניהול ההליך נגד הנאשמים עומד בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגנות משפטית. ב"כ הנאשמים טען שהנאשמים הורשעו מכבר בהליך קודם, נגרמו להם הוצאות רבות בגין ניהול ההליך, קיימת פגיעה בהגנתם לאור הטענות והראיות שהתגלו במסגרת ניהול הגנתם בהליך הקודם, על הנאשמת 1 הוטל קנס בגין ההליך הקודם ואין זה צודק שתחויב בקנס גם בגין תיק זה, וכי ניהול שני הליכים יכול להוביל לתוצאות סותרות.

7. ב"כ המאשימה ביקשה לדחות את הבקשה על הסף.

לגבי טענת "כבר הורשעת", הרי שנאשם 2 לא הועמד לדין כלל בהליך הקודם והוא חתם על ההתחייבות כמנכ"ל נאשמת 1 בלבד. אשר לנאשמת 1, כתב האישום בהליך הקודם התייחס לתקופה שמינואר 2012 ועד פברואר 2013.

כתב האישום בתיק הנוכחי מתייחס לעבירות נמשכות שתחילתן בינואר 2012 ונמשכו עד ליום 5.11.14 (כך בתגובה- אס"ח), כך שאין מדובר בחפיפה מלאה לגבי המועדים.

עוד טענה, כי לא רק שהמועדים שונים אלא גם סעיפי החיקוק המיוחסים לנאשמים שונים. ההליך הקודם ייחס לנאשמת 1 עבירות על פי חוק רישוי עסקים וצו רישוי עסקים בלבד בעוד כתב האישום הנוכחי מייחס לנאשמים גם עבירות של השלכת פסולת ולכלוך ברשות הרבים והפעלת תחנת מעבר לפסולת ללא התשתיות.

עוד טענה ב"כ המאשימה, כי לא יעלה על הדעת שהעמדתה לדין של הנאשמת 1 בגין עבירות על פי חוק רישוי עסקים יקנו לנאשמים חסינות מהעמדה לדין כאשר אלה המשיכו לבצע את העבירות המיוחסות להם.

אשר לטענת הגנה מן הצדק טענה ב"כ המאשימה, כי אין לנאשמים אלא להלין על עצמם, מאחר שהמשיכו לבצע העבירות שהביאו לנקיטת ההליכים בתיק זה. עוד טענה ב"כ המאשימה, כי הטענות לפגיעה בהגנת הנאשמים נוכח חשיפת ראיות בתיק הקודם משוללת כל יסוד מאחר שהמאשימה לא ביצעה כל "מקצה שיפורים" כטענת ההגנה. חומר החקירה בתיק הקודם אינו רלוונטי כלל לנאשם 2.

8. ב"כ הנאשמים בתגובתו הוסיף, כי ב"כ המאשימה מאשרת שיש חפיפה בין תקופות ביצוע העבירה בהליך הקודם והנוכחי.

עוד ביקש ב"כ הנאשמים לראות בעבירה המיוחסת לנאשמים כעבירה נמשכת ללא אירוע מנתק ועל כן טען, כי כל כולה חוסה תחת הגנת "כבר הורשעתי".

ב"כ הנאשמים חלק על טענותיה העובדתיות של ב"כ המאשימה לפיהן הנאשמים המשיכו בפעילותם עד סוף שנת 2014 והפנה לגזר הדין בהליך הקודם לפיו הנאשמת 1 עזבה את המקום משנת 2013.

כן חלק ב"כ הנאשמים על תגובתה של ב"כ המאשימה ביחס להעדר חפיפה בחומר הראיות בין הליך זה להליך הקודם.

דין והכרעה

עבירת ניהול עסק ללא רישיון עבירה נמשכת

9. העבירה של ניהול עסק ללא רישיון היא "עבירה נמשכת" (רע"פ 5333/08 עראף נ' המשרד לאיכות הסביבה (פורסם בנבו, מיום 8.7.08, סעיף 2 להחלטה).

הוזה אומר, ניתן להגיש כתב אישום בכל נקודת זמן שבה העבירה ממשיכה ואינה מופסקת. בנסיבות אלה, אף אם הוגש כתב אישום נגד אותו אדם בגין פרק זמן מסוים שבו בוצעה עבירה, אין כל מניעה להגיש נגדו כתב אישום נוסף ביחס לתקופה מאוחרת יותר שבה העבירה ממשיכה להתקיים (רע"פ 11920/04 נאסף נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, מיום 26.3.07, סעיף 7 לפסק הדין).

10. משכך, כתב האישום שבפניי בהתייחסו לתקופות שלאחר התקופה בגינה הורשעה הנאשמת 1 בהליך הקודם, דהיינו- ינואר 2012 ועד אפריל 2013, עומדות בפני עצמן.

11. עתה נותר להכריע מה דינה של התקופה החופפת, זו שבין ינואר 2012 עד אפריל 2013.

טענת "כבר הורשעתי"

12. טענת "כבר הורשעתי" מעוגנת בסעיף 149(5) ולפיה:

"לאחר תחילת המשפט רשאי הנאשם לטעון טענות מקדמיות, ובהן -

(5) זיכוי קודם או הרשעה קודמת בשל המעשה נשוא כתב האישום".

13. לפי עקרון זה, על הנאשם להתמודד פעם אחת עם תוצאות המעשה הפלילי שבוצע, שכן התמודדות נוספת

תגרור פגיעה בעקרון סופיות הדין ול"מצב של חוסר בטחון וחרדה באשר לעתידו" (מ"ח 4434/04 **שוויקי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, מיום 21.6.04); ע"פ 5336/10 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, מיום 23.8.12).

14. אני מוצאת להבחין בין הנאשמת 1 לנאשם 2.

15. אין מחלוקת בין הצדדים, כי הנאשמת 1 הורשעה בעבירה של ניהול עסק ללא רישוי לגבי התקופה שמינואר 2012 ועד אפריל 2013. משנקבע, כי עבירה של ניהול עסק הינה עבירה נמשכת, אזי התקופה לגביה לא הורשעה הנאשמת 1 היא בבחינת תקופה בגינה ניתן להעמידה לדין, כפי שנעשה בתיק זה.

בנסיבות אלה, אני קובעת, כי בהתייחס לעבירה של ניהול עסק ללא רישוי לגבי התקופה שבין ינואר 2012 ועד אפריל 2013, הנאשמת הורשעה מכבר ועל כן עומדת לה הגנת "כבר הורשעתי" מכח סעיף 149(5) לחסד"פ.

16. אשר ליתר האישומים דעתי כדעת המאשימה. הנאשמים המשיכו בביצוע העבירות אף לאחר הגשת כתב האישום בהליך הקודם כעולה מהסיורים שנערכו במקום ועל כן יש בבקשת הנאשמים משום "חסינות" למעשים שיולידו עבירות בעתיד.

אף עיון בדברי הצדדים בטיעוניהם לעונש בהליך הקודם מבהיר לטעמי שהיה ברור לנאשמת 1 כי אין בהליך הקודם ולא כלום עם ההליך הנוכחי לא לעניין התקופה, לא לעניין האישומים, להוציא קביעתי לגבי התקופה שבין ינואר 2012 ועד אפריל 2013.

במסגרת ההסדר בהליך הקודם הבהירה ב"כ המאשימה **"המשרד להגנת הסביבה הגיש כנגד נאשמת 2 (נאשמת 1 בתיק שבפניי- אס"ח) ונאשמים נוספים כתב אישום בגין עבירות רישוי עסקים ועבירות בתחום איכות הסביבה במועדים שאינם חופפים למועד כאן, בנסיבות כאשר הוגש כתב אישום מקיף שכולל גם עבירות בתחום איכות הסביבה שהיו משמעותיות בתיק זה, אני מודעת לכך שהקנס יחסית נמוך ביחס לעסקים דומים, בהיקפים דומים, אך אני חושבת וגם בחשיבה משותפת עם הפרקליטות, בנסיבות בהן מתנהל תיק נגד הנאשמים הנכונים.... ועל אף שמדובר בענישה מהרף התחתון של עבירות דומות, אני מבקשת לאשר את הסדר הטיעון גם בהתחשב בכך שכרגע אין פעילות במקום של החברה הנאשמת"** (עמ' 36).

ב"כ הנאשמת 1 מסר שהנאשמת 1 עזבה את המקום כבר בשנת 2013 ואף אישר, כי **"כתב האישום האחר הוגש ממש בתחילת שנה זו, כשלוש שנים לאחר שהנאשמת כבר לא בשטח"** (עמ' 37).

17. בנסיבות אלה, כבר במועד הטיעונים לעונש בתיק האחר, ידעה הנאשמת 1, כי היא מואשמת בעבירות חמורות נוספות על ידי המשרד להגנת הסביבה והצדדים אף שקלו זאת לקולא בשיעור הקנס שהושת על הנאשמת 1 בהליך קודם.

18. לסיכום, כתב האישום המייחס לנאשמת 1 עבירות בתקופות אחרות מאלה בהן הורשעה, קיומן של אישומים חמורים שאינם בסמכותה של המועצה האזורית שהגישה את כתב האישום בהליך הקודם, האינטרס הציבורי בהעמדתם לדין של המזיקים לסביבה, העובדה שהנאשמת 1 ידעה מראש על קיומו של ההליך בתיק זה ובחרה שלא לצרפו או לסיימו יחדיו לא מקימה לה כעת הגנה מפניו. עוד יצוין, כי אין זהות בין בעלי הדין בהליך הקודם להליך שבפניי.

19. כאמור, עניינו של הנאשם 2 שונה.

נאשם 2 כלל לא הועמד לדין בהליך קודם ועל כן לא הועמד בסיכון להרשעה אף בעבירה בה הורשעה הנאשמת 1. איני מקבלת הטענה, כי חתימתו של הנאשם 2 על התחייבות להימנע מביצוע העבירה בהליך הקודם בשמה של הנאשמת 1 כנושא משרה בה הוא בבחינת העמדתו בסיכון להרשעה בהליך הקודם או הרשעה כהרשעת הנאשמת 1.

טענת הגנה מן הצדק

20. דוקטרינת הגנה מן הצדק הקבועה בסעיף 149 (10) לחוק מקנה לבית המשפט את הסמכות לביטול כתב אישום במקום שבו ניהול ההליך יפגע באופן ממשי בתחושת הצדק וההגינות: **"לאחר תחילת המשפט רשאי הנאשם לטעון טענות מקדמיות, ובהן -**

(10) הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית".

בהתאם להלכה הפסוקה יש לבחון את הטענה בשלושה שלבים: **ראשית**, בחינת עוצמת הפגם שבהתנהלות המאשימה. **שנית**, איזון בין הערכים הנוגדים, דהיינו אם בהתחשב בכלל נסיבות העניין והאינטרסים הנוגדים, יש בקיומו של ההליך הפלילי משום פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות. **שלישית**, בחינת הסעד המידתי הראוי בגין ההפרה (ע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' בורוביץ** (פורסם בנבו, מיום 31.3.05 עמוד 807) וכן ראה ע"פ 6328/12 **מדינת ישראל נ' פרץ** (פורסם בנבו, מיום 10.9.13) וע"פ 8551/11 **סלכני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, מיום 12.8.12)).

בית המשפט חזר והדגיש כי **"ביטולו של הליך פלילי מטעמי הגנה מן הצדק מהווה אפוא מהלך קיצוני שבית המשפט אינו נזקק לו אלא במקרים חריגים ביותר"** (ע"פ 4855/02, עמוד 807).

21. קשת המקרים בהם עשויה להתעורר סוגיה של הגנה מן הצדק הינה רחבה והנסיבות עליהן משתרעת ההגנה עשויות להיות קשורות, הן לשלב ביצוע העבירה והן לשלב החקירה וההעמדה לדין. עם זאת, גם כאשר יש אינטרס באי ניהול ההליך הפלילי, יש לבחון מהם השיקולים שמנגד המצדדים בהעמדה לדין.

טענת ההגנה מן הצדק תתקבל, אם כלל הנתונים מצביעים על כך שניהול ההליך הפלילי עומד בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית.

22. מכל האמור לעיל עולה, כי הנטל הוא על הטוען הגנה מן הצדק, להוכיח בפני בית המשפט כי קיים פגם מהותי ומשמעותי בהתנהלות המאשימה, באופן שהגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי, פוגעים מהותית בתחושת הצדק וההגינות. אין מדובר בפגם מינורי או שולי, כי הרי כל מי שעושה עשוי לשגות. יש להוכיח כי הפגם הוא מהותי במידה כזו המצדיקה את ביטול האישום, בהתחשב בכלל האינטרסים של המשפט הפלילי.

23. כאמור, הצדדים נחלקו לגבי העובדות המקימות או שוללות את טענת ההגנה מן הצדק.

לשיטת ההגנה בהליך הקודם קבע בית המשפט בגזר הדין, כי הנאשמת 1 עזבה את המקום בשנת 2013, וזאת בסתירה לנטען בכתב האישום בפניי, כי בסיוורים שנערכו בשטח המשיכו הנאשמים בביצוע העבירות עד ליום 5.11.15. מחלוקת זו טעונה הוכחה ולא ניתן להכריע בה טרם שמיעת הראיות בתיק.

משכך, לא שוכנעתי, כי מתקיימים טעמים לקבלת הבקשה לביטול כתב האישום מטעמים של הגנה מן הצדק.

כתב האישום בהליך הקודם הוגש כנגד הנאשמת 1 על ידי המועצה האזורית חפר בגין עבירות על פי חוק, רישוי עסקים לתקופה שבין ינואר 2012 לאפריל 2013 בעוד בתיק שבפניי ננקטו ההליכים על ידי המשרד להגנת הסביבה בגין עבירות של השלכת פסולת ברשות הרבים וכן עבירות רישוי עסקים אף בהתייחס לתקופות שלאחר הגשת כתב האישום בהליך הקודם וכנגד מעורבים נוספים.

הנאשמת 1 ידעה על ההליכים בתיק שבפניי עת הגיעה להסדר בתיק בהליך הקודם, כמפורט מפי הצדדים בפרוטוקול הדיון. עיון בדברי ב"כ הצדדים במסגרת טיעוניהם לעונש בהליך הקודם מלמדת, כי הנאשמת 1 לא סברה שיש פגם בקיומו של ההליך בתיק שבפניי, ויתרה מכך היא נהנתה מהשתתפות קנס נמוך נוכח האפשרות שהאישומים החמורים בתיק שבפניי יובילו להשתתפות קנס גבוה היה ותורשע.

הסכמות הצדדים בהליך הקודם היו, כי הנאשמת 1 תיתן את עיקר הדין היה ותורשע בהליך שבפניי משהעבירות בו הן החמורות. משכך לא יכולה להיות ציפיה לביטול כתב האישום ואי נקיטת ההליכים בתיק זה.

סוף דבר

לאור כל האמור לעיל, אני מקבלת הבקשה באופן חלקי במובן זה שעומדת לנאשמת 1 הגנת "כבר הורשעתי" בעבירה של ניהול עסק הטעון רישוי ללא רישוי כדין בהתייחס לתקופה שבין ינואר 2012 ועד אפריל 2013.

יתר טענות הנאשמים 1-2 נדחות.

ניתנה היום, י"ח סיוון תשע"ז, 12 יוני 2017, בנוכחות הצדדים.